

La fel, se poate constata cu ușurință că și în cadrul celeilalte părți a chestionarului lexical „De la noțiune la cuvânt“, pe întreg teritoriul limbii române sau pe o bună parte a lui numeroase întrebări vor căpăta drept răspunsuri cuvinte de origine slavă. Făcînd un sondaj al bogatului chestionar, întocmit, în a treia variantă, de către lingviștii polonezi și cei iugoslavi², vom vedea că în toate compartimentele există posibilitatea de a completa tabloul cu cuvinte de origine slavă din limba romînă (regnul animal, pescuit, creșterea animalelor, regnul vegetal, agricultura, prelucrarea inului, cîniepi și lînii, mijloace de transport, construcții, hrană, îmbrăcăminte, părțile corpului, grade de rudenie, viață socială, obiceiuri, relief, meteorologie etc.).

Înainte însă de a se trece la interpretarea materialului românesc din punctul de vedere al atlasului comun al limbilor slave, așa cum se propune în referatul acad. E. Petrovici, prezintă interes discutarea rezultatelor la care se poate ajunge prin studierea datelor cuprinse în hărțile publicate pînă acum ale *Atlasului lingvistic român*. După cum se știe, acest impresionant atlas, unul „dintre... cele mai bune în lingvistica romanică“² care cuprinde date din domeniul foneticii, morfologiei, sintaxei, dar mai ales al vocabularului, a fost întreprins în cadrul fostului Muzeu al limbii romîne condus de S. Pușcariu (în prezent Institutul de lingvistică al Filialei Cluj a Academiei R.P.R.), materialul fiind cules, în anii 1929—1937, după două chestionare de către doi dialectologi de seamă, prof. S. Pop și prof. E. Petrovici. Trei volume și un supliment ale acestui atlas (ALR, I, II), cuprinzînd 618 hărți, au fost publicate în anii 1938—1942, concomitent cu cele trei volume ale *Micului atlas lingvistic român* (ALRM I, II), cuprinzînd 840 hărți. Ulterior, Academia R.P.R. (Institutul de lingvistică din Cluj) a publicat, în 1956, două volume mari și unul mic, serie nouă, cu date din ancheta efectuată de acad. E. Petrovici, cuprinzînd 622 hărți (ALR n I, II), respectiv 422 hărți (ALRM n I). În ultimul timp (1961) a apărut volumul al III-lea al seriei noi (ancheta Petrovici), cuprinzînd încă 287 hărți. În prezent se pregătesc volumele II și III mici, însumînd peste 800 hărți³. Rezultă deci că în prezent dispunem de 1527 hărți mari și de peste 2 000 de hărți mici, consacrate, în cea mai mare parte, lexicului.

Un număr apreciabil din aceste hărți — cîteva sute — ne dau un material deosebit de interesant și în foarte multe cazuri inedit privind repartitia geografică a cuvintelor de origine slavă în limba romînă. E suficient să spunem că hărțile publicate pînă acum (inclusiv cele date la tipar) cuprind terminologia corpului omenesc, a relațiilor familiale și obiceiurilor, terminologia agricolă, a grădinăritului, creșterii vitelor, meseriilor, cuvinte referitoare la animale sălbatice, plante, configurația terenului, relații sociale, comerț etc. Interesant de remarcat că, în ultimele volume ale atlasului, care cuprind mai ales lexicul referitor la cultura materială, elementele slave sînt mai numeroase decît în volumele precedente (corpul omenesc, familia etc.). Iată ce spunea în această privință cunoscutul dialectolog polonez M. Małecki,

¹ Pracownia Dialektologiczna Zakładu Językoznawstwa PAN w Warszawie. Jugoslovenski Komitet za Dijalektološke Atlase, *Kwestionariusz ogólnosłowiański do badań słownictwa gwarowego* (Projekt Nr. 3), część I—II, Varşovia, 1961, XVIII + 351 p. (litogr).

² I. Coteanu, *Elemente de dialectologie a limbii romîne*, București, 1961, p. 37.

³ Prin bunăvoința acad. E. Petrovici și a colaboratorilor săi, am consultat aceste hărți cu ocazia unei vizite făcute la Cluj în zilele de 1—5 aprilie 1960.